

KATOLIŠKI GLAS

TAXE PERÇUE	GORIZIA	SETTIMANALE - REDAZIONE E AMMINISTRAZIONE: RIVA PIAZZUTTA, 18 34170 GORIZIA - TELEFONO 0481 - 533177 - DIRETTORE RESPONSABILE: MONS. MOČNIK FRANCESCO - REGISTR. TRIBUNALE DI GORIZIA N. 5 DEL 28 - 01 - 1949 - SPEDIZIONE IN ABBONAMENTO POSTALE - GRUPPO 11/70% AUTORIZZAZIONE DIREZIONE PROVINCIALE P. T. DI GORIZIA	UREDNIŠTVO IN UPRAVA:	Riva Piazzutta, 18 - 34170 GORIZIA - GORICA Tel. 0481 - 533177 - Telefax 533177 Poštni t/rn 11234499
TASSA RISCOSSA	ITALY		Poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trieste - Trst - Tel. 040 - 414646	

Spoštujmo dostojanstvo slehernega človeka

Pred dobrim mesecem so sredstva obveščanja poročala o izrednem uspehu sodobne tehnike: ameriška vesoljska sonda Voyager 2 je po petih letih letenja dosegla oddaljeni planet Neptun in ga fotografirala. Ugotovili so pa, da je ta planet brez življenja, ker na njem ni pogojev za kako življenje. Med potjo je sonda letela mimo ostalih planetov in povsod so ugotovili, da na njih ni življenja, ni živih bitij ne takih ne takih. O Luni smo pa že prej vedeli, da je le žalostna brezmejna puščava. Tako smo danes gotovi, da razen na planetu ZEMLJA ni nikjer v vesolju živih bitij. Niti ena sama bilka trave, niti ena samo rožica ne raste in cvete v vsem velikanskem vesolju, še manj pa da bi kje živel razumna in svobodna bitja, kot je človek. Živa bitja je Stvarnik pridržal samo za našo ZEMLJO.

NASA ZEMLJA IZJEMA V VESOLJU

V preteklosti so številni filozofi in učenci menili, da je življenje prišlo na našo zemljo s kakega planeta ali zvezde, danes vemo, da kaj takega sploh ni mogoče zaradi razdalj in zaradi temperature na nebesnih telesih. Planet ZEMLJA je torej edina izjema v vsem vesolju, edini, ki so na njem živa bitja.

Ta naša Zemlja v primeri z drugimi nebesnimi telesi ni velika, je pa čudovita prav zaradi življenja, ki je na njej. Gre za živa bitja od mahu in lišajev na ledenem severu do bujnega življenja v tropskih deželah, od čebel in metuljev pa preko ptic in živali do človeka, tega kralja stvarstva.

Zamislimo se v ta privilegij naše Zemlje: edino nebesno telo, ki so mu v okras živa bitja. Kako primerno, da se tega veselimo in Stvarnika hvalimo s sv. Frančiškom Asiškim: »Hvaljen bodi, moj Gospod, po sestri naši, materi zemlji, ki nas preživlja in nam gospodinja, in mnogotere sadove rodi, in pisane rože in trave«.

ČLOVEK — NAJVEČJE ČUDO STVARSTVA

Toda med vsemi živimi bitji stoji ČLOVEK, največje čudo Boga Stvarnika; človek kot edino razumno in svobodno bitje. Človek, ki se zaveda sebe in sveta, ki ga obdaja; človek, ki je obdarjen z razumom in svobodno voljo. Zato je v božjem razodetju zapisano: »Kaj je človek, da se ga spominjaš, ali sin človekov, da skrbiš zanj? Le malo pod angele si ga postavil, s slavo in častjo si ga ovenčal in vse podvrnil njegovim nogam« (Hebr 1).

ČLOVEK — OTROK BOZJI

Mi kristjani pa vemo o človeku še dosti več; vemo namreč, da je Bog človeka poklical v čast otroka božjega in ga nameril, naj v tem življenju vanj veruje, upa, ga časti in ljubi, v drugem pa da bo pri Njem živel v sreči, ki presega vsako našo pričakovanje. »Cesar oko ni videlo in uho ni slišalo in kar v človeško srce ni prišlo, je Bog pripravil tistim, ki ga ljubijo« (1 Kor 2).

ČLOVEK — GREŠNIK

Razodeto pa nam je tudi bilo, da se je človek Bogu izneveril in grešil. Svobodno se je odločil, da Boga ne bo poslušal. Na prišepetavanje satanovo je »žena videla, da je drevo dobro za jed, očem prijetno za pogled in da je to drevo želelo, ker daje spoznanje. Vzela je torej od njegovega sadu in jedla ter dala tudi svojemu možu, ki je bil z njo, in je jedel« (1 Mojz 3). Za prvimi našimi starši se to dogaja vsakemu človeku, tako da ugotavlja sv. pismo: »V mnogočem smo vsi Boga žalili.«

PO KRISTUSU SPRAVLJENI Z BOGOM

Ob dejstvu naše grešnosti pa vemo, da je Bog najprej obljubil in potem poslal Odrješnika Kristusa. O tem piše ap. Pavel: »Bog je hotel, da je po Kristusu spravi-

vil s sabo vse stvarstvo. Saj je s krvjo njegovega križa pomiril vse, kar je na zemlji in kar je v nebesih« (Kol 1). Spravljeni smo bili z Bogom in povrnjena nam je bila čast in dostojanstvo otroka božjega. V to dostojanstvo in čast je poklican vsak človek.

Ker je »Bog ustvaril človeka po svoji podobi, po božji podobi ga je ustvaril, moza in ženo ju je ustvaril« (1 Mojz) in ker je Sin božji »bil križan za nas« (Vera), zato moramo spoštovati dostojanstvo slehernega človeka od spočetja do naravne smrti. In tudi po smrti spoštovati vsakega ne glede na raso, jezik, kulturo, vero.

K.H.

Ljubiti Boga ne pomeni nič drugega kakor ljubiti pravico. (Sv. Leon Vel.)

Zmagoslavje na Sv. gori

V zgodovini Sv. gore so obdobja zmagoslavja in obdobja ponižanja. Letošnje jubilejno leto svetogorske Kraljice je bilo brez dvoma leto zmagoslavja. Začelo se je lansko leto na praznik Marijinega Vnebovzeta in se zaključilo preteklo nedeljo, 8. oktobra. Ta zadnji dan jubilejnega leta je bil višek letošnjega jubilejnega zmagoslavja.

NA SVETI GORI ZVON ZVONI

V okviru sklepnih slovesnosti ob 450-letnici Marijinega prikazanja na Sv. gori je bil v soboto, 7. oktobra 1989 koncert svetogorskih pesmi. Izvajal ga je zbor Sončna pesem, sestavljen iz organistov in pevovodij iz ljubljanske in koprške škofije, dirigiral pa je prof. Jože Trošt, ki je v spremni besedi na sporedu zapisal, da so se s petjem prišli zahvaliti svetogorski Materi za vse, kar so med letom s

Dopisnica s pečatom, ki jo je natisnila novogoriška pošta za svetogorski jubilej

Svetovni evharistični kongresi

V soboto, 7. in v nedeljo 8. oktobra, je bil na svetovnem evharističnem kongresu navzoč tudi sam sv. oče. Kongres se je začel v četrtek, 5. oktobra; odprl ga je kardinal Ethcegaray, preds. papeške komisije »Pravičnost in mir«. Saj je bil glavni predmet razmišljanj in molitve na tem 44. svetovnem evharističnem kongresu ravno zadeva pravičnosti in miru na svetu. Geslo je namreč: »Christus pax nostra — Kristus naš mir«. Najprej »pravičnost«, saj brez pravičnosti ne more biti pravega miru v človeški družbi. Na kongresu so bili zastopani kristjani iz celega sveta s svojimi delegati. Italijanske udeležence je vodil palermški nadškof kardinal Pappalardo.

Simbol evharističnega kongresa v Seulu

ZACETKI KONGRESOV

Začetek svetovnih evharističnih kongresov sega nazaj v prejšnje stoletje. Po budnika sta bila dva: Marta Marija Emilija Tamisier ter bl. Peter Julijan Eyraud. Prvi takšen kongres je bil leta 1874 v Avignonu. Uspel je. To je opogumilo nekatere častilce sv. Evharistije, da so si zamislili take kongrese za ves krščanski svet. Obrnili so se na papeža Leona XIII. in mu predložili idejo o takih kongresih. Papež je idejo odobril in prvi svetovni evharistični kongres je bil leta 1881 v mestu Lilla v severni Franciji. Nato so si sledili slični kongresi vsako leto, a vedno v Franciji. Sele 11. kongres je bil organiziran v Bruslju leta 1898 ter 16. v Rimu leta 1905. Leta 1908 je bil tak kongres v Londonu. Od takrat naprej so se svetovni evharistični kongresi obhajali po raznih mestih krščanskega sveta. Naj nekatere omenimo: Na Dunaju je bil leta 1910. Tega kongresa so se v velikem številu udeležili tudi Slovenci pod vodstvom škofa A. B. Jegliča.

Po prvi svetovni vojni so se kongresi obnovili. In prvi je bil leta 1922 znova v Rimu. Uvedli so pa novost; niso se vršili več vsako leto, temveč vsaka tri oz. štiri leta. Zadnji pred drugo svetovno vojno je bil v Budimpešti leta 1936. S skupino iz Italije so se udeležili tudi primorski Slovenci. Papeški legat je bil kard. Pacelli, poznejši papež Pij XII.

KONGRES V MUNCHNU LETA 1960

Po drugi svetovni vojni so kmalu obnovili tudi svetovne evharistične kongrese.

Tako je npr. bil leta 1960 kongres v Münchnu v začetku avgusta. Tega kongresa so se udeležili tudi tržaški in goriški Slovenci. Potovali so s posebnim vlakom. Njihovo prenočevanje v dneih kongresa je bilo v Altöttingu, bavarski Marijini božji poti. Vseh udeležencev je bilo 472; v Münchnu so se jim pridružili tudi tržaški skavti 40 po številu, tako da je bilo vseh Slovencev na tem kongresu 512. Temu številu je treba prišteti še rojakebegunce, ki so tudi prišli iz vseh delov sveta. Zbralo se jih je okrog 50. Za kongresom na Dunaju leta 1912 je bilo v Münchnu do sedaj največje število Slovencev na kakem svetovnem evharističnem kongresu.

Sedež kongresa v Münchnu je bil velikanski prostor Theresienwiese. Nemci so vse dobro in natančno organizirali. Poudariti je treba, da so pri organizaciji pomagali tudi skavti. Nemškimi skavtom so se pridružili tržaški, ki so pod vodstvom g. Gerdola in župančiča taborili blizu Innsbrucka. Številni udeleženci so obiskali taborišče v Dachau, drugi so si ogledali zanimivosti Münchna. Prvič po zadnji vojni so se zbrali od vsepovsod slovenski begunci. Tudi rojaki iz Italije so se srečali z njimi pri skupni maši.

KONGRES V SEULU

Sedanji svetovni evharistični kongres v Seulu, 44. po vrsti, je hotel biti predvsem priznanje korejski Cerkev, ki je verjetno najbolj cvetoča Cerkev v sedanjih časih, četudi katoličanov ni niti 10% prebivalstva. So pa zelo delavni in goreči. Nadškof v Seulu je kardinal Kim. O življenjski energiji korejskih vernikov priča tudi visoko število duhovniških posvečenj.

Dva dni je sv. oče ostal v Seulu in imel številne nagovore in srečanja. Pri tem je upošteval realnost Koreje in Daljnega Vzhoda: Koreja je še vedno razdeljena na dva dela, v Severno in Južno Korejo, ki sta si med seboj še vedno v vojnem stanju, poleg tega meji na Kitajsko. To je imel v obziru sv. oče. Kljub temu je bil pogumen ter izrazil željo, da bi kdaj obiska tudi Kitajsko. Papež upa proti upu, kot se izraža sv. Pavel. A vidimo, da se marsikaj njegov up izpolni. Saj bo obiskal Madžarsko in bo sprejel Gorbačova, smel je tudi preleteti sovjetski ozemlje. Tako je prvič v zgodovini nek papež videl Rusijo in Sibirijo vsaj iz zraka. Res, upanje proti upanju.

V ponedeljek je sv. oče zapustil Seul in odletel v Indonezijo.

svojimi zbori doživeli. Pozdravni nagovor je imela članica zbora, posamezne skladbe pa je povezoval recitator, ki je podal vrsto krajsih besedil s svetogorskimi motivi v poeziji in prozi.

Koncertni program je začel in zaključil prof. Trošt z dvema orgelskima improvizacijama na motiva Na Sveti gori zvon zvoni in Svetogorska Mati mila. Pevski del koncerta je obsegal skladbe V. Vodopivca, S. Premrla, M. Brumata, H. Sattnerja, J. Trošta, A. Klančiča, M. Tomca, L. Mava in I. Laharnarja. V glavnem gre za pesmi, ki so nastale v predvojni dobi, okrog 400-letnice Svete gore in so bile uglasbene na besedilo V. Beleta, M. Brumata in m. Elizabete. Novejša je Premrlova Himna mogočna na besedilo P. Flanderja, najnovejša, komponirane ob 450-letnici, pa so skladbe J. Trošta in A. Klančiča. Oba skladatelja sta uporabila besedilo Ljubke Sorli. Avtorji skladb in besedil so večidel Primorci.

Poslušalci, ki so do kraja napolnili prostorno svetogorsko baziliko, so pevce in dirigenta nagradili z navdušenim ploskanjem. Zbor Sončna pesem je pokazal svojo glasovno svežino in resno pripravo. Njegova izvedba svetogorskih pesmi je vsestransko obogatila slovesnosti ob sklepu svetogorskega leta.

Koncertu je sledila slovesna večerna maša in nato procesija z lučkami. Slavnostno razsvetljena Sveta gora je svoj predzadnji večer letošnjih praznovanj doživljala v znamenju lepega petja in zbrane molitve.

Zmagoslavje se je nadaljevalo v nedeljo, 8. oktobra dopoldne in popoldne. Romarji so prihajali na Goro ves dan; eni peš, drugi z avtomobili, ki so jih pa morali parkirati na Prevalu. Do vrha so smeli samo avtobusi. Poleg rednih jih je prišlo največ s Koroške s škofom Kapelarijem; privozilo je 11 avtobusov in nad 500 romarjev. Tudi s Primorske je bilo lepo število avtobusov.

Nedeljsko slavje se je začelo z jutranjo mašo ob 8. uri. Ob 9.30 so verniki s svojimi dušnimi pastirji prinesli v baziliko kopije svetogorske Marije, ki so med letom romale po župnijah ob tridnevnicah, ki so jih imeli bolj ali manj po vseh župnijah koprške škofije. Sledila je maša z ljudskim petjem. Bazilika je bila že polna.

Ko se je končala ta maša, so se v zakristiji že pripravili za slovesno somaševanje škofov in duhovnikov ob 11. uri. Pristopili so škofje s papeškim pronuncijem nadškofom Montalvom. Poleg njega je somaševalo še sedem drugih škofov: oba koprška, pa metropolit A. Suštar s škofom Kvasom, Kapellari iz Celovca, Kramberger iz Maribora ter mladi škof z Reke. Škofje iz sosednjih škofij v Italiji so poslali svoje zastopnike; goriškega je zastopal msgr. Soranzo, stolni prošt. Pri maši je v slovensčini pridigal pronuncij Montalvo. Somaševala sta tudi

franciškanska provinciala slovenske in tridentinske province. Iz Trenta so prišli tudi trije frančiškani, ki so pred vojno živeli na Sv. gori. Bili so navzoči tudi številni zastopniki civilnih oblasti. Na koro je združeni zbor pevcev iz Nove Gorice, Kapele in Kopra (100 pevcev in pevki), izvajal Mavovo latinsko mašo v čast svetogorski Materi božji.

poldne so ob 15.30 bile pete litanije M. B., nakar je sledila še zadnja maša v jubilejnem letu. Toda ni bilo še konec. Zvečer ob 18. uri so prišli na Sv. goro prvoobhajanci iz Nove Gorice. Dopoldne so imeli v cerkvi Kristusa Kralja prvo sv. obhajilo, zvečer pa so s svojimi starši in župnikom Rudolfom Gašperjem, kaplanom Silvestrom Čubujem ter obema katehistinjama s. Nado Furlan in s. Lucijo Kovač prišli na Sv. goro, odpeli litanije Matere božje in tako dostojno zaključili ta svoj prelepi dan. Otroci in starši so napolnili cerkvene klopi. Verjetno je bila Marija teh svojih otrok najbolj vesela.

Zgodilo se je tudi to, da so zunaj cerkve lahko prodajali spominčke. Posebno pa je presenetilo, da je novogoriška pošta pripravila dopisnice s sliko svetogorske bazilike in posebnim poštnim pečatom s svetogorsko podobo. Dopisnice so bile naprodaj na Gori. Po zadnji vojni se je zgodilo prvič, da je državna pošta izdelala pečat s kako svetniško podobo. Omenimo še, da so oblasti poskrbele tudi za nočno osvetlitev svetišča.

Svetogorsko jubilejno leto je mimo. Zapisalo se je v zgodovino svetogorskega svetišča kot eno najbolj zmagoslavnih v 450-letni zgodovini Sv. gore. Celo leto je prihajalo veliko vernega ljudstva po Marijinem naročilu: »Naj me tukaj milosti prosijo.« Ena teh milosti je tudi spremenjen odnos oblasti do Sv. gore; trajen dokaz tega je med drugim asfaltirana cesta od Prevala do vrha.

Madžarska bo obnovila diplomatske odnose z Vatikanom

Madžarski ministrski predsednik Németh je pisal vatikanskemu državnemu tajniku Casaroliju, da bi Madžarska želela obnoviti diplomatske stike z apostolskim sedežem. Stiki so bili prekinjeni po drugi svetovni vojni, ker so tako odločile madžarske oblasti.

Cerkvena filozofska fakulteta v Zagrebu

Kongregacija za katoliško vzgojo je z dekretom povzdignila zagrebški jezuitski Filozofski inštitut v prvo cerkveno filozofsko fakulteto v Jugoslaviji. Inštitut je deloval že 52 let. Tesno je sodeloval s papeško univerzo Gregoriana v Rimu. Veliki kancler nove fakultete je vrhovni predstojnik jezuitov general Peter-Hans Kolvenbach.

V PROTITOKU

Čigava pristojnost so politične izbire?

Na Slovenskem je to poletje prišlo do polemike, ki je v javnosti sicer odmevala samo dvakrat (v zamejstvu menda sploh še ne), na zasebni ravni, posebno med katoličani, pa je vzdignila precej prahu.

Za boljše razumevanje problema je potrebno na kratko priklicati v spomin dogajanje z letošnje pomladi. Maja 1989 sta bila slovenski javnosti predložena dva politična programa, t.i. Majniška deklaracija 1989, ki so jo podpisale alternativne politične skupine, in pa Temeljna listina Slovenije, ki jo je v podpis predložila uradna Socialistična zveza delovnega ljudstva (besedil obih izjav je objavil tudi »Katoliški glas«). Razlika med obema izjavama je ta, da medtem ko Majniška deklaracija na kratko in jedrnatost za slovenski narod zahteva suverenost in demokracijo, je Temeljna listina precej očitno sad kompromisa med različno mislečimi oblikovalci, tako da zraven demokracije in svobode še vedno kot nekakšen okvir stojijo socializem, samoupravljanje in Jugoslavija.

Sredi julija (»Družina« 16.7.) se je ne pričakovano oglasila slovenska škofijska komisija Pravičnost in mir z izjavo, v kateri se je distancirala od obeh listin, češ da odstopata od enotnega koncepta Cankarjevega doma (gre za skupno izjavo ob dogodkih na Kosovu) in da »niti uradna politika niti alternativa nista pripravljene svojih interesov podrediti skupnemu dobremu«.

Nemudoma je nato odgovoril prof. France Bučar, katoličan in eden od voditeljev t.i. alternative (»Družina« 30.7.) s kratkim, a zelo ostrim pismom, v katerem sicer komisiji ni odrek pravice do njenega lastnega stališča, očital pa ji je, da je s svojo izjavo »vnaprej diskvalificirala tako številne ljudi dobre volje, ki se nesebično žrtvujejo za stvar (...), ki se soočajo v neenakem boju z oblastjo, ki ima (namreč oblast na razpolago vojsko in policijo, denar, prostore, velikanski

uradniški aparat itd. (in ki tudi s slovensko Cerkvijo ni delala ravno v rokavi- cah)«.

Do oktobra ni s tem v zvezi nihče več javno nastopil. Komisija Pravičnost in mir pa se je sestala 25. septembra. Nekakšen zapisnik seje, posvečen prav obravnavani problematiki, je objavila »Družina« 1. oktobra. Mnenje komisije je v bistvu naslednje: 1. izbira med Majniško deklaracijo in Temeljno listino ni stvar Komisije, ker ne v eni ne v drugi ni nič moralno oporečnega; 2. julijska izjava ni nikomur očitala »koristolovstva in osebnih političnih ambicij«; 3. med nosilci obeh listin se je vnel hud boj, kar je velika škoda, in v ta boj se Komisija ne more spuščati; 4. komisija vabi zato k podpisu obeh listin.

S tem je na videz zadeva zaključena. Posebno po sprejetju nove slovenske ustave bi kdo utegnil sklepati, da je vsako nadaljnje besedovanje nepotrebno. Pa ni tako. Prvič se s sprejetjem nove ustave vloga alternative in njenega programa (Majniška deklaracija) ne končuje, ampak šele začneja. Drugič pa se tu odpira širše in najbrž še ne dovolj razčiščeno vprašanje. Če namreč odločanje o podpisu ene ali druge listine ni v pristojnosti komisije Pravičnost in mir, čemu potem sploh izjava? Ali ni zavzemanje takih stališč tudi po sodobnem nauku cerkvenega učiteljstva v pristojnosti politično angažiranih laikov? Od teh se je javno oglašil sicer samo prof. Bučar, a ne gre prezreti, da je deklaracijo alternativne podpisa tudi krščansko socialno gibanje, da ne govorimo o krščanskih laikih v Kmečki zvezi, ki je prav tako soppodpisnik Majniške deklaracije.

Nastali položaj je tako dokaj nerazumljiv. Razmerje med krščanstvom in politiko je sicer načelno precej jasno opredeljeno, v praksi pa so očitno prvi koraki težavni in protislovni.

T. Simčič

Potovanje po misijonskih poteh apostola Pavla

Minulo poletje je Katoliški glas od 24. julija do 2. avgusta pripravil zanimivo potovanje v deželo apokaliptičnih Cerkev, kapadocijskih cerkvenih očetov in misijonskih postojank apostola Pavla — v današnjo Turčijo. Okvirni načrt za potovanje je skoro leto prej pripravil g. Jože Jurak, ki je prav pred tem potovanjem dva tedna prej omahnil v večnost. Zal, da med nami ni bilo več tega dobrega in prijetnega voditelja ter družabnika, ki se je veselil potovanja v neznano deželo.

POTOVANJE Z LETALOM

Prvič se je zgodilo, da smo udeleženci skupnih potovanj Katoliškega glasa potovali z letalom. Zato se nekateri zaradi bojzani pred letalom niso pridružili potovanju. Duhovno vodstvo je s tremi sobratji sprejel g. Jože Markuža, vso ostalo skrb za izvedbo potovanja je prevzela potovalna agencija IOT iz Gorice. Vseh udeležencev je bilo 32.

Zbrali smo se zgodaj zjutraj v ponedeljek, 24. julija, na letališču v Ronkah. Mnogi smo se že prej poznali, drugi pa smo se takrat spoznali. Prijetno smo bili vznemirjeni in se spraševali, kako bo s poletom in kakšna bo dežela, kamor bi prispeli že tisto popoldne. Ob 7.30 smo se vkrkali v letalo in se oddahnili, ko je mirno vzletelo proti Rimu. Tam smo počakali na linijsko letalo Alitalie, ki je odletelo iz Rima šele nekaj pred enajsto uro zaradi živahnega in velikega letalskega prometa. Poslovili smo se od zemlje in vzleteli na osem do deset tisoč metrov visoko. Mnogi potniki so bili prvič v letalu, zato so bili presenečeni nad prijet-

nim poletom, ko so lahko tako z visokega videli daleč spodaj, skoraj v miniaturni, vso pokrajino s hišami, cestami, polji in rekami. Pilot nam je sporočil, da letimo nad Splitom. Jadranska obala je bila čudovita. Zagledali smo albanske vrhove in pozneje ravnino v Bolgariji, ko smo leteli nad Sofijo proti Istanbulu, kamor smo prispeli popoldne okrog 15.00, potem ko smo premaknili kazalce na svojih urah za dve uri naprej. Na letalu so nam ponudili turistično kosilo. Na letališču nas je pričakal turški vodič, ki nas je potem spremljal na vsem potovanju.

Na letališču smo doživeli tudi neprijetnost, ker eden izmed duhovnikov ni dobil svoje potovalke. V njej je imel poleg osebnih reči tudi hostije in vino za maševanje. Izgubo smo takoj prijavili in upali na sredežni konec. Pred letališčem nas je čakal avtobus turške potovalne agencije, ki nas je potem vozil po vsej poti. Ves čas smo imeli tudi klimatsko hlajenje, da ni bilo vročine in da smo prijetno potovali.

Istanbulu smo posvetili zadnja dva dni potovanja, zato smo si ogledali takoj po prihodu v mesto Bosforski preliv — tu so nam postregli s turškim čajem — in opravili panoramski ogled mesta. Prvo, kar smo doživeli, je bilo srečanje z ljudmi v turških oblačilih, čeprav se mlajši večinoma oblačijo po evropsko, in pogled na mesto številnih minaretov, vrveža ljudi, hupanja avtomobilov in kaotičnega prometa.

JM

(Prihodnjč dalje)

Romarji - turisti v Mali Aziji

Cerkev pričakuje našo pomoč

(II. del)

S prihodnjim letom katoliška Cerkev v Italiji ne bo več prejemala podpore od državnih oblasti. Za njeno vzdrževanje bodo morali poskrbeti verniki in drugi ljudje dobre volje, ki s simpatijo gledajo na Cerkev in njeno delovanje.

Cerkev bo po novem prišla do potrebnih sredstev na tri načine:

1. s pomočjo prostovoljnih prispevkov, ki jih bomo lahko odbili (do dveh milijonov) kot stroške pri prijavi davkov;
2. pri vsakoletni prijavi davkov bomo določili 8 promilov za Cerkev in njeno vzdrževanje (to pomeni, da bo šlo od davka Irpef 8 tisoč lir od milijona za delovanje Cerkev);
3. še naprej ostane v veljavi stara in preizkušena oblika pomoči Cerkv, ki je redna miloščina.

Prostovoljni prispevki in 8 promilov

Verjetno se jih bo največ odločilo za obliko 8 promilov, ker je najbolj preprosta in nas »nič ne stane«. Vedeti pa moramo, da so namenjeni vzdrževanju samo prostovoljnimi prispevki. Vsota, ki se bo nabrala z odtegljajem 8 promilov od davka Irpef, bo namenjena drugim potrebam Cerkev: za karitativno dejavnost, za misijone, vzgojno delo in vzdrževanje cerkvenih stavb. Od tega se bo odtegnilo za vzdrževanje duhovnikov samo v primeru, da ne bomo uspeli zbrati potrebne vsote s prostovoljnimi prispevki.

Računamo, da bo potrebnih, za dostojno vzdrževanje duhovnikov, približno 400 milijard lir. Če ne bomo dosegli tega zneska s prostovoljnimi prispevki, bo morala Cerkev zmanjšati vsoto, ki bi bila sicer namenjena za potrebne stvari kot so karitativna dejavnost, pomoč misijonom, vzgoji in vzdrževanju cerkvenih objektov. Zato so resnično potrebni tudi prostovoljni prispevki vernikov.

Pomoč Cerkv mora biti stalna

Nedelja 15. oktobra je namenjena osveščanju vernikov: skrb za Cerkev bo od slej naša stalna dolžnost. V vernikih bo morala živeti zavest, da bo Cerkev odvisna od njihove konkretne pomoči. Cerkv bo nova oblika vzdrževanja pomagala, da se bo otrsela vsake odvisnosti od svetnih oblasti. Verniki bodo čutili, da je Cerkev še bolj njihova. Skrb za vzdrževanje Cerkev jih bo še bolj povezala v

resnično skupnost bratov in sester. Prav tako bo novi način pomagal, da se bodo izgubile razlike med krajevnimi Cerkvami, med »bogati« in med »revnimi«, ker bo vsem enako porazdeljeno.

Cerkev bo lahko svobodno delovala

Resnično: prišel je čas, da se Cerkev osamosvoji in reši vsake odvisnosti. Nič več ne bo prihajala pomoč »od zgoraj«. Cerkev bo živela in delala, če bodo to hoteli verniki. Vsi moramo postati soodgovorni za rast Cerkev in njeno edinost.

Umberto Folena
Priredil Nemač

Ob slabega na slabše

Ob 35. obletnici Londonskega memoranduma je deželno tajništvo Slovenske skupnosti objavilo tiskovno poročilo, ki opozarja na še vedno neizpolnjene obveznosti italijanske republike do slovenske manjšine.

Nov primer neobčutljivosti do življenjskih potreb manjšinskih skupnosti je v sklepu Andreottijeve vlade, da v sklopu varčevalnih ukrepov zmanjša tudi vsoto, ki naj bi bila na razpolago za kulturne dejavnosti Slovencev v Italiji in Italijanov v Jugoslaviji. Vsota iz prejšnjega triletnega načrta 1989-91, 34 milijard lir, je tako in tako ostala še vedno neizkoriščena, novi osnutek pa črta celo obljube: prihodnje leto naj bi proračun ne predvideval nobenih sredstev za to postavko, v naslednjih dveh letih pa naj bi bilo na voljo po 12 milijard lir. To daje slutiti, da ni volje za reševanje trenutnih potreb kulturnih ustanov in društev, a tudi vprašanje zaščitenega zakona se spet pomika v bolj oddaljeno prihodnost.

Slovenska skupnost je o zadevi obvestila valdostanskega senatorja Dujanyja. Obljubil je vso podporo.

Deželno tajništvo SSK je tudi obžalovalo vzdržani glas komunistov v deželni svet pri glasovanju o vsebinsko izredno pomembni resoluciji v korist zaščite in proti preštevavanju manjšin. Za utemeljevanje tega nerazumljivega sklepa se KP poslužuje dokaj nesmiselnih razlag. Dejstvo je, da je deželni svet kot tak izglasoval dokument za Slovence, komunisti pa k temu niso nič prispevali in so se od njega ogradili.

Naveličanost rožnega venca?

Oktober je tu. Neka oseba mi je pred kratkim rekla: *Kāo pa danes sploh še moli rožni venec? Razunem. Nepočakani kakor smo, prenasičeni dobrin, kako naj tak »minimalistični kristjan« začuti potrebo po čudoviti božji tehniki skruti v rožnem vencu?*

Da se mladi športniki pretolčejo do »svetlega sija gloriije«, so zmogni neverjetnih žrtev. Komur vera ni le ideologija, temveč živa resničnost, bi mu kazalo tvegati nekoliko duhovnega navora v ta lepi scenarij veselih, žalostnih in častitljivih skrivnosti rožnega venca.

Vsaka nova skrivnost ima neizčrpno možnost, da jih povežemo tako s svojimi družinskimi skrbmi, kot s problemi širšega občestva in Cerkev. Tako osmišljena molitev lahko pripomore k večji zbranosti duha, pogojena seveda od značaja in utrujenosti.

Samo nekaj misli.

1. Ki si ga Devica od Sv. Duha spočela: spočetje svojih misli, sklop življenjskih odločitev srca in razuma izročam vodstvu Sv. Duha.

2. Ki si ga Devica v obiskanju Elizabete nosila: Pristrčen Marijin obisk naj velja tolikim trpečim, obremenjenim, išočim...

3. Ki si ga Devica rodila: Naj se Kristus rodi v naših srcih. Ali: naj božja ljubezen vzklije v mnogih srcih... ali da bi se ustvarili pogoji za sprejem božje besede...

4. Ki si ga Devica v templju darovala: vsak moj danes, uspehe in neuspehe, življenje in smrt, bodi moj dar Bogu.

5. Ki si ga Devica v templju našla: Po tolikih razočaranjih za doseg malenkostnih zadoščanj, bo Marija pomagala najti Njega, ki nas vedno sprejema, »Pridite k meni vsi!«...

Tu je nanizanih samo nekaj oblik, dobre duše so še bolj iznajdljive. Ob vztrajni vaji premišljevanja ostalih delov skriv-

nosti, nam bo Sv. Duh sam narekoval, kako in kaj naj prosimo. Čudovita zgradba te molitve, občutena in notranje doživeta, je vse prej kot izguba časa. Njeno globoko molitveno izkustvo nima primere. Vzljubili jo bomo, ker bomo prepričani o ljubečem odnosu do tistih, ki nas vzpodbujajo k molitvi. Kaj bi nam Marija rekla? »Nikakor nisem v Cerkv okrasni predmet, temveč znamenje upanja, da bi se vsi prerodili v božje otroke in dosegli življenje, ki ne mine«. Brezdušnost nečesa nedoločena, nekaj v oblakih meglene, nikogar ne gane. Hočemo trdno obstojnost! Le toplo, vse sprejemajoče Bitje, po katerem utripa življenje v svetu in okrog mene, ki ve za sleherni utrip mojega srca, zavest, da govorim povsod pričujočemu, neskončno svetemu Bogu, lahko podere ledeno goro moje brezbriznosti! V moji samotni molitvi vem, da nisem sam: Po vsem svetu je vsak trenutek na milijone molilcev združenih z menoj in nič ne dvomim, da je to mogoče. Pri skupni molitvi je važna neizumetničena duhovna pristnost onega, ki molitev vodi. Avtomatično drdranje ni molitev. Domačini in romarji v Fatimi molijo tako zapno, da je molitev slišati več km daleč. Vse Marijine božje poti, ki jim je božja Previdnost vtisnila pečat izbranih krajev, hočejo opozarjati na navzočnost nevidnega sveta. Kdor je obiskal Rusijo, ve povedati o številnih Marijinih katedralah. Kremelj, središče sovjetske oblasti, ima v svoji sredi kar tri Marijine cerkve. Da ne govorimo o marijanskih ikonah, po cerkvah in muzejih. O čudovito lepih molitvah in spevih, ki slavijo Bogorodico! In kdo ve, če se bo uresničila napoved Maksimilijana Kolbeja »da bo kip Brezmadežne kraljeval na najvišjem stolpu Kremlja?«

F.V.

Slavnostna otvoritev šole v Celovcu

»Sveta vera vam bodi luč, materina beseda pa ključ do zveličavne narodne omeke« — na teh besedah sloni vse, kar je Mohorjeva družba v Celovcu zgradila v skoraj 140 letih obstoja. Če že ponovno govorimo o tej ustanovi, potem jo pojmuje kot bogato nosilko verskega, kulturnega in vzgojnega življenja na Koroškem. Zgodovinski dogodek je zato tudi 2. oktober 1989, ko je zvezna ministrica za šolstvo dr. Hawlicek odprla oz. potrdila novo dvojezično privatno ljudsko (osnovno) šolo.

Tega dne se je v 2. nadstropju Slomškovega doma zbralo vse, kar se šteje k ugledni lestvici slovenske Koroške. Do 11. ure, ko se je začela slavnostna prireditev, so bili vsi sedeži zasedeni in mnogi so morali stati. Težko bi rekli, koliko nas je bilo. Morda bi o tem najbolje povedal podatek, ki mi ga je omenila ena od mamice prijavljenih otrok: »Nisem vedela, da je na Koroškem toliko Slovencev.«

Kot prvi je goste pozdravil in podal oris ustanovitve ravnatelj Mohorjeve družbe mag. dr. Koren, ki je poudaril, da nova šola ni odprta samo slovensko govorečim Celovčanom, ampak vsem, ki imajo za to interes. Med častnimi gosti je bilo poleg škofa in ministrice videti tudi zastopnike oblasti in Cerkev, zastopnike raznih organizacij in podjetij iz Slovenije, jugoslovanskega in italijanskega konzula v Celovcu, dr. Grilca in državnega poslanca Smolleta, mestnega župana in seveda predstavnike podjetij, ki so sodelovali pri izgradnji nove šole. Da ne govorimo o številnih kamerah, časnikarjih in snemalcih, ki so hoteli veliki dogodek posneti za spomin ali dnevno poročilo (tudi Ivo Jevnikar je prišel za tržaški radio).

Sledile so besede člana predsedstva župnika Ivana Olipa, ki je poudaril vlogo Mohorjeve pri izobraževanju koroških Slovencev. Novo šolo je na kratko predstavila ravnateljica ga. Marica Hartmann, ki je otroke pripravila tudi za pevsko točko. O skrbeh in navdušenju staršev je spregovoril predsednik združenja staršev mag. Kramer. Da je slovenska šola za Celovec velik dogodek, je omenil mestni župan dr. Guggenberger, ki žal s seboj ni prinesel nobenega darila (denarne podpore). Zato pa je državni poslanec Smolte govoril o zahtevah in težnjah koroških Slovencev, ki bi radi prišli tudi do lastne trgovske akademije, saj vedno več podjetij, kot pogoj za sprejem, postavlja znanje obeh — torej tudi slovenskega — jezika. Deželnega glavarja je zastopal njegov namestnik dr. Zernatto, ki je izrazil željo po sodelovanju, a žal je tudi on prišel brez »darila«.

Končno je škof dr. Kapellari blagoslovil prostore, nakar so zaigrali tamburaši iz Loč. Kot »višek« je nastopila simpatično preprosta ministrica za šolstvo dr. Hawlicek, ki se ni »sramovala«, da je kot edina s seboj prinesla darilo: poleg podpore tudi klavir za novo šolo.

Na koncu so se vsi otroci ljudske šole zbrali na vrtu in v nebo spustili pisane balone z napisom šole in pritrjenim listkom za odgovor.

Gneča je bila velika, program je bil zaradi dvojezičnosti dolg, toda nihče se ni pritoževal.

R.B.

PRIHODNJI TEDEN izide priloga »MISIJSKA NEDELJA 89«

Pred otvoritveno predstavo SSG

V petek, 13. oktobra, bo Slovensko stalno gledališče otvorilo svojo 44. povojno sezono.

Na odru bo Schillerjeva drama Spletke in ljubezen. Delo je nastalo leta 1783, vpriporjeno pa je bilo dve leti pozneje v Mannheimu. Shematično povedano je zgodba zelo preprosta: Ferdinand se ob prvem spoznanju z Luizo zaljubi. Njegov oče pa nasprotuje tej ljubezni, ker je sinu namenil knezovo zavrženo ljubico Lady Millford. Ker se sin upre očetovi volji, ga ta zapre. Tako se zgodi tudi z Luizinim očetom. Njega zapro pod obtožbo, da je opravljal in blatil dvor. Zgodba se konča s trojno smrtjo žrtev dvornega absolutizma.

Dvoje svetov se bije v Schillerjevih delih. Rousseajeve filozofije in materialistična filozofija. Idealni in realni svet se borita med seboj. Nasproti močno urejenemu času je ravno, da v taki romantični dramatični idealni svet propade.

Krik za človeško dostojanstvo in svoboda po moramo pozdraviti tudi danes.

A.R.

TRŽAŠKE NOVICE

Dolinska sekcija SSK o aktualnih krajevnih problemih

V sredo, 27. septembra, se je v Borštu sestala Sekcija Slovenske skupnosti v občini Dolina. Na dnevnem redu je bilo več točk. Beseda je najprej stekla o letošnjem »Našem prazniku« v Boljuncu, ki se je moral zaradi slabega vremena odvijati več dni, kot je bilo prvotno predvideno. Kljub tej nevesočnosti in kljub težavam glede primernega prireditvenega prostora, je večina odbornikov in drugih članov vložila vse svoje moči v pripravo, da bi se praznik lahko nemoteno odvijal po začrtanem programu. Žal je slabo vreme preprečilo izvedbo kulturnega in večino zabavnega programa.

V nadaljevanju se je bil govor o krajevnih problemih in dogodkih, posredno ali neposredno povezanih z delovanjem in pristojnostmi krajevne občinske uprave. Posebna pozornost je bila posvečena problemom v zvezi s skorajšnjim odprtjem prometne hitre ceste od Sv. Ane prek Domja in Lakotič, Ricmanj in Loga do Katinare, to se pravi v glavnem po ozemlju dolinske občine. V prvi vrsti gre za omejevanje ropota ter za onesnaževanje ozračja ter dvojezičnih napisov ob novi cesti.

Obraunal se je tudi dnevni red seje občinskega sveta dne 30. septembra, na katerem so razpravljali tudi o najetju posojil v višini 270 milijonov lir za gradnjo polivalentnega centra »Občinska knjižnica«. Svetovalci SSK so načrt kritično ocenili ter zahtevali nadaljnjo preučitev. Ker njih zahteve niso sprejeli, so glasovali proti najetju posojila.

Predstavitev liste SSK v Miljah

V soboto, 30. septembra, je Slovenska skupnost na tiskovni konferenci v Miljah predstavila listo in program za občinske volitve, ki bodo 22. oktobra. To je prvi samostojni nastop SSK v tej občini, v kateri živi mnogo Slovencev. Doslej je vsa povojna leta KPI oz. lista Frausina imela absolutno večino in temu primerno tudi vladala. Po ustanovitvi Društva Slovencev miljske občine je lista Frausina kandidirala tudi več slovenskih kandidatov, ki jih je to Društvo predlagalo. Letos pa niso stvari potekale tako, da bi tudi član SSK mogel biti izvoljen na omenjeni listi. Ker ni prišlo do dogovora, so domačini — člani SSK in drugi — odločili, da nastopijo samostojno na listi Slovenske skupnosti.

Tiskovne konference se je udeležilo lepo število domačinov, ki so aktivni tudi v Društvu in so odobrili odločitev samostojnega nastopa. Program je obrazložil sekcijski tajnik Danilo Savron, ki je skupno s Fedorjem Žigonom nosilec liste. Glavna točka programa je prizadevanje za obstoj in razvoj slovenske narodnostne skupnosti tudi v miljski občini. Tu gre poudariti predvsem skrb za nemoteno delovanje in razvoj šolskega centra in s tem povezanih pobud na kulturnem področju.

Kar se tiče drugih občinskih problemov,

je treba predvsem premostiti obroč odri-njenosti, v kateri se je občina Milje znaš-la, kar je eden glavnih vzrokov za sploš-no nezadovoljstvo in kar je privedlo do predčasni volitev. Zato kandidati liste SSK želijo s svojim nastopom nuditi priložnost nezadovoljnim volivcem, zlasti seveda vsem slovenskim rojakom, da s svojim glasom podprejo domače kandidate, ki so že s svojim dosedanjim delom dokazali, da so vredni zaupanja.

Sv. Ivan

Prenovljeni prostori Marijinega doma. V nedeljo je bil v Marijinem domu pri Sv. Ivanu velik praznik. Po dveh letih, toliko časa so trajala prenovitvena dela, so ponovno odprli ta dom, ki prav gotovo veliko pomeni v življenju svetoivanske slovenske skupnosti. Obsejna prenovitvena dela so bila potrebna zaradi novih požarnih predpisov, pa tudi sicer je bilo v zgradbi že marsikaj dotrajano.

Odbor Marijinega doma je za to priložnost pripravil lepo prireditev, ki se je udeležilo izredno veliko število Svetoivančanov pa še mnogo ljudi iz bližnjih in drugih krajev. Na obnovljenem odru je najprej nastopil zbor »Kresnice«, ki ga sestavljajo tamkajšnji osnovnošolci. Pod vodstvom sestre Karmen je zapel tri pesmi. Poročilo o delih je podal Aleksander De Luisa, o pomenu delovanja Marijinega doma pa je govoril Milan Nemač. Toplo se je tudi zahvalil vsem, ki so z najrazličnejšim delom in prispevki pripomogli, da so tako zahtevna prenovitvena dela pri kraju. Prireditev je nadalje obsegala še nekaj šaljivih točk v izvedbi Marijana Kravosa in Marka Kanduta ter nastop pevskega zbora »Marij Kogoj« pod vodstvom Andreja Pegana. Priložnostne besede s čestitkami so spregovorili uradni predsednik Doma Marijan Živic, deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar, Marij Maver za Slovensko prosveto, Marija Ferletič za Svet slovenskih organizacij, Marcel Petkovšek za društvo Union s Podlonjercja in prof. Laura Abrami za Vincencijevo konferenco ter za Marijin dom v Rojanu Giorgia Pisani. Frostore je blagoslovil škofov vikar msgr. dr. Lojze Škerl. Ves program je poveljeval Marko Kandut.

* * *

Dopoldne pa so imeli pri Sv. Ivanu še neko drugo slavje. V cerkvi sta si ob navzočnosti številnih sorodnikov in znancev po 25 letih skupnega zakonskega življenja potrdila zvestobo Rezi in Franc Mijač.

M.B.

SLOMŠKOV DOM V BAZOVICI SLAVI 25-LETNICO DELOVANJA

Slavnostna prireditev v kinodvorani v **nedeljo, 15. oktobra, ob 17. uri.**
Nastopi otroški zbor »Slomšek«.

Govori dr. Maks Šah: »**Kaj nam sporoča Slomšek.**«

Glasbeni trio iz Kamnika: Janez Majcenovič - bariton, Rok Lap - bas,
Tomaž Plahutnik - citre.

VSI LEPO VABLJENI!

Še beseda o razstavi I. M. Rupnika

V torek, 26. septembra, smo lahko prisostvovali pomembnemu kulturnemu dogodku, otvoritvi razstave slik p. Ivana Marka Rupnika.

Njegovo slikarstvo je v naslednjih dneh že dvigalo prve diskusije, tako v šolah, med izobraženci, kot tudi med prijatelji, seveda tudi mladimi. Kaj pomenijo njegove slike? So ikone ali moramo v njih iskati še globlji pomen? Imajo tudi ikone globlji pomen? Kaj nam je hotel slikar povedati?

Nisem ne toliko izobražen in nisem niti tak umetnik, da bi na to lahko dal odgovor, lahko pa citiram nekaj kritik in povem morda tudi svoje občutke.

Rupnikovo slikarstvo je religiozno, krščansko; Giampaolo Berto, profesor na rimski akademiji, je o njegovem slikarstvu zapisal: »...si moderen slikar in to je važno, si, ker imaš pogum biti moderen, nisi obtežen z navlakami okostenelega, parazitskega slikarstva.«

»Resnična znanost in resnična umetnost ne obstajata v lepih detajlih, posameznostih, ampak v moči znati združiti vse, kar se je v življenju srečalo, posebej, kar gane srce. Bolj ko so ti vtisi nasprotni, bolj je združujoča sila lepa in sveta.« Ta Solovjeva misel o vseidnosti je prisotna v vseh Rupnikovih slikah. Vsaka Rupnikova slika je celota, a ne celota zase, saj bi potem bila spet le del, v vsaki sliki je prisoten svet, slika združuje v sebi ves svet, »...kot zvon, ki združuje vse glasove vasi«, je o slikarskem utripu Marka Rupnika zapisal Spidlik, eden največjih strokovnjakov na zahodu za rusko teologijo in teologijo ikon.

Rupnikove slike so močne, težke, tako v barvah, kot v njihovi polnosti, na platnu ne najdemo praznega prostora in zato izražajo tolikšno svetost: »Polna so nebesa in zemlja Tvoje slave.« Ali kakor je rekel Truhlar: »Vse prostorje je težko od Tvoje biti.«

Barve so močne, žive, kajti izražajo močen, edini življenjski odnos, med Bogom in človekom. Roberto Maria Siena, rimski likovni kritik, pravi o tem odrejenjskem odnosu v Rupnikovem slikarstvu: »Kristus stopi s človekom v tako močan odnos, da se ga bolj tesnega niti ne moremo več predstavljati. Ženska figura stopi naprej, pripravljena, da predstavlja človekovo občutljivost, tisto, ki je najbolj izpostavljena, kot Kristusovo telo, udarcem in žalitvam sveta. Zena, ki tako predstavlja celo človeštvo, poljublja Kristusa, in v tem poljubu pride do izmenjave krvi, ki zagotovi prenos odrešenja od Boga k človeku, odrešenja, ki se vedno realizira na Kalvariji, na privilegiranim kraju, kjer se srečujeta neskončno in končno.«

Kristus je prisoten na večini njegovih

slik, največkrat kot Križani, kot ljubeča žrtev, ki vzame nase človeško hudobijo in grešnost, tako poboži človeka, in naredi ta svet, z vsemj njegovimi stvarnostmi za lep. Največje bogastvo pa je Bog, to ljubeče, trpeče obličje, ki nam ga slikar odkriva v vsem, kar nas obdaja. Kristusova prisotnost odkrije tudi to, kar je človek v strahu skrnil pod preprogo. Kontracepcija, mamila, nasilje, splavi, vse to so stvari, za katere slišimo vsak dan in smo se nanje že povsem navadili, a v

prisotnosti Kristusa nas presunejo, nas udarijo z vso svojo krutostjo in se šele tedaj zavemo njihove grozote. Kristus je povsod prisoten, a ne kot policaj: Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme! Kristus je jagnje, ki sprejema nase naše grehe in nas s tem dejanjem vodi k edinemu življenju: »Bog je ljubezen.«

Vsak dan molimo: »Gospod, ozri se name!« Kristus pa nam pravi: »Poslušaj me, ne kriči, ozri se name, tukaj sem.« — 8.

Občinstvo pri odprtju slikarske razstave M. Rupnika. Umetnika vidimo v sredini v razmišljujoči drži

Župnija Trebče v Rimu

Župnija Trebče je bila v sredo, 20. septembra, v Nervijeji dvorani v Rimu zelo počaščena od sv. očeta, a na žalost se ni mogla s peščico predstavnikov glasno odzvati v pozdrav, ki bi dokazal celotnemu svetu, da smo italijanski Slovenci, kot nas je sam papež Janez Pavel II. nazval.

Srečali smo se s predstavniki narodov širom po svetu. Bilo nas je nad 8.000. Večina se je predstavila s folkloro svoje dežele, s petjem, z godbo in podobnim. Tesno nam je bilo pri srcu, ker smo se Trebenjci zavedali, da smo bili enakovredno sprejeti in tudi sposobni, kajti imamo godbo, zbor, folklorno skupino, toda vsega tega nismo mogli predstaviti, ker jih ni bilo poleg nas.

Brez dvoma bi naša pesem ... Zive naj vsi narodi... dokazala svetu, a predvsem pa Rimu, da smo zelo bogati. Ko bomo skupno nastopali, nas ne bo sram, če bomo zapeli: »Mi smo mi, mi smo mi, mi smo s Trjebič doma.«

Doživetje je bilo enkratno: občuteno romanje, čudovit in poučen izlet, sproščena zabava.

Za vse to iskrena zahvala našemu vodiču, ki je vodil skupino, sestavljeno od 13-letne deklice pa do 80-letnega moža, strumno in veselo po »večnem mestu Rimu.

Kako je bilo?

Zelo lepo! Izvrstno! Prima! Čudovito! Vreme je bilo tako kot po naročilu, le vročina (30°), ki je letos pri nas skoraj ni bilo, nas je v opoldanskih urah nekoliko motila.

Na pot Trebče-Rim smo odšli v soboto,

16. septembra, zjutraj, vrnili pa v sredo 20. zvečer.

Na cilj smo prišli z malenkostno zamudo, ker so nas iz hotela Residence napotili v razkošen nov hotel Summit, ul. Aurelia Antica. Moderno veliko zgradbo, ki je dostopna do vhoda tudi z avtobusi, še dokončujejo in urejajo lep park. Zbudilo nas je praznično nedeljsko sončno jutro ter veselo vzdušje, ker smo bili v Rimu. Tu je sedež sv. očeta, predsednika republike, parlamenta in vlade. Trditvi moram, da smo v nadaljnjih treh dneh spoznali Rim v pravem pomenu besede — z vsemi pro in kontrasti.

Namenoma pa še slovenski Rim: sv. Cirila in Metoda, hotel Bled, Slovenicum, kjer sta nas pozdravila rektor dr. Jezernik in podrektor dr. Pirc, se srečali z znanimi osebami, med temi tudi z dr. Belejem, našim medvojnim župnikom.

Veliko smo videli, slišali in občudovali. Poleg tega ni manjkalo zabave, za katero so poskrbeli prof. Duh s svojo harmoniko, skupina otrok, veselo razpoloženje vseh prisotnih in vabljava rimska okolica Frascati in Tivoli.

Ob povratku so otroci zapeli med drugimi pesmicami, svoj navdušeni Hura v melodiji Če si srečen... Iskreno smo se jim pridružili, kajti po naše povedano: v teh petih dneh smo si napasli oči, obogatili znanje in osrečili srce.

Ceprav nismo vrgli kovanca v fontano Trevi, ker so jo popravljali, si želimo vsi ponovno poleteti v res »večno mesto«, da bi šli lahko kaj »čupiti«, ker tokrat ni bilo časa. Nasvidenje Rim!

(ud)

ALOJZIJ TURK

Kosovo in Makedonija deželi tragedij (6)

Albanci so v večini primerov živeli v zadrukah; v posamezni družinski zadrugi je živelo celo do 50 in tudi več družinskih članov, med njimi veliko mladostnih otrok. Komisije navadno niso dodelile po 5 ha družinam, ampak družinskim zadrugam, in to po navadi najmanj rodovitno zemljo, kar velike družinske skupnosti ni moglo preživljati.

Mnogi kolonisti, zlasti solunski prostovoljci in doseljenci iz pasivnih planinskih krajev, so imeli običajno maloštevilne družine, pa tudi obdelovanja zemlje niso bili vajeni. Zato so svojo zemljo pogosto dajali v najem (obdelovanje) prejšnjim najemnikom. Pri delitvi pridelka je pogosto prišlo do prepira in celo do ubojev. Vmešali so se seveda še sosedje in tako se je govorilo, da je vstaja. Temu so sledile vojaške in policijske reakcije — maščevanja: včasih so bile cele vasi požgane in veliko domačinov je izgubilo življenje. Tako se je rodilo sovraštvo med narodi, ki se je prenašalo tudi na one, ki niso bili nič krivi in s katerimi so

poprej živeli v prijateljstvu. To medsebojno sovraštvo se je z vojnimi in povojnimi razmerami — posebno ko so iz Albanije prihajali razni učitelji in prosvetitelji, ki so še podžigali narodno samozavest in opozarjali na krivice, ki so jih preživljali — ter z gospodarskimi problemi množilo in širilo, kar dokazujejo sedanje razmere na Kosovu.

Režimi v stari Jugoslaviji so naredili veliko napako, ker Albancem niso dali šol, da bi ti lahko imeli dovolj domače inteligence. Prejšnje cerkvene albanske šole so oblasti hitro prepovedale. Ljudje so to občutili kot nasilno raznarodovanje in asimilacijo. Vsaka krivica in nasilje se prej ali slej maščuje.

Da bi omogočili hitrejšo asimilacijo domačega makedonskega prebivalstva in njegovo prilagoditev oblasti, so po Makedoniji — takrat »Južni Srbiji« — kolonizirali naseljence (koloniste) iz raznih krajev Jugoslavije. Takim, ki niso imeli dovolj obdelovalne zemlje, so obljubljali in ponujali zemljišče v Makedoniji, ki naj bi bilo deležno mnogih ugodnosti in državne pomoči. Tako so pripravili mnoge revnejše družine z dalmatinskih otokov, Like, Bosne pa celo iz Vojvodine. Posebno umazana je bila akcija med Slovenci v

Slovenskem Primorju, kjer so ljudje tepeli pod fašističnim jarmom.

UMAZANA TRGOVINA S SLOVENSKIMI PRIMORSKIMI NASELJENCI

V tragični kolonizaciji Makedonije je brez dvoma najbolj tragično in sramotno naseljevanje primorskih Slovencev. V glavnem so bili iz okolice Gorice tudi iz Štandreja. Da je bil položaj pod fašizmom zelo težak, je znano. Po izjavi samih naseljencev sta to tragedijo izkoničila in zlorabila dva, takrat med Slovenci znana Slovenca. Eden je bil tržaški advokat dr. Čok, drugi pa poznejši ljubljanski veliki župan dr. Baltič. Bila sta v službi velikosrbskih politikantov. Obljubljala sta, da bo ustanovljena idealna slovenska naselbina v Makedoniji, ki bo lahko postala pribežališče še drugim beguncem izpod fašizma. Ta naselbina da bo imeli čisto slovenski značaj: svojo slovensko šolo in upravo pa tudi svojo cerkev in duhovnika. Pogoji za življenje da so idealni. Da bodo z lahkoto obogateli, saj tamkajšnji afion (mak) in tobak z bombažem prinašajo (rodijo) cekine (zlatnike). Prav nič pa niso povedali o podnebnju, nadležnih insektih (malaričnih komarjih in stenicah), pomankanju pitne vode in sušnih obdobjih. Za začetek so zbirali mlade fante, ki naj

bi si neveste našli med domačinkami ter tako ustvarjali jugoslovanski (pravilno: velikosrbski) narod. To je bilo okrog leta 1929. Ko so fantje prišli v Makedonijo, so namesto lepih stanovanjkih hiš našli zapuščene turške bajte, katerih lastniki so se preselili (pobegnili) v Turčijo. Seveda so bili fantje zelo razočarani, zato so, kakor hitro so prihranili denar za pot, drug za drugim odšli iz Makedonije ter se porazgubili po Jugoslaviji.

Organizatorji niso opustili svojega načrta. Spremenili so ga. Zavedali so se, da bodo družini lažje privezali na nov kraj, ker z otroki pač ne bo mogla pobegniti in si poiskati novo domovanje.

V ta namen sta dr. Ivan Marija Čok in dr. Vilko Baltič ustanovila kmečko zadružno Skupnost beguncev iz Julijske krajine in v njenem imenu z Zvezo agrarnih skupnosti v Skopju sklenila pogodbo — seveda na kredit in na račun prihodnjih naseljencev, ki so se potem tamkaj naselili in ga odplačevali. Na ta kredit propagandna vabila ljudi seveda niso vnaprej opozarjala. »Begunci iz Italije« kot tuji državljani namreč niso mogli dobiti brezplačne zemlje. Vendar je zadruga, kakršno sta ustanovila dr. Čok in dr. Baltič, lahko dobila izjemno dovoljenje za

nakup od Ministrstva za agrarno reformo in Ministrstva za notranje zadeve.

Po časopisnih poročilih je dr. Čok odpeljal prvo skupino novih naseljencev januarja 1931. leta. Za kamuflažo so jim takoj v začetku poslali tudi slovenskega učitelja Janka Furlana; za preživljanje so mu dali službo računovodje nove zadruge. Kmalu je spoznal, da je ogoljufan in je pobegnil nazaj v Slovenijo. Tudi družine so hitro občutile svojo tragedijo, a si niso mogle pomagati, ker so imele obveznosti, ki bi jih morale izpolniti, če bi hotele zadrugo zapustiti. Vendar so v začetku še upali, da bodo s poljskimi pridelki kmalu veliko zaslužili in potem odšli iskati boljše domovino.

Nad vasjo so kmalu zgradili novo cerkev, a ne katoliško, pač pa pravoslavno, četudi so bili v vasi poleg Slovencev-katoličanov v glavnem le muslimani (Turki). Začeli so jim govoriti, da je to pač srbska zemlja, oni pa begunci — brezdomeci — iz sovražne Italije. Če ne želijo, da bi jih pregnali nazaj v Italijo, je najbolje, da sprejmejo pravoslavno vero, saj vidijo, da tamkaj ni katoličanov, skopski škof pa ne more dobiti dovoljenja, da bi zidal cerkev in jim poslal duhovnika.

(Dalje)

GORIŠKE NOVICE

Pastirček št. 1

Ze prve dni oktobra so zamejski otroci z velikim veseljem prejeli prvo pisano številko Pastirčka. Veliko novosti je v tej številki. Predvsem nove razgibane celoladne rubrike za praktično uporabo v šoli in pri verouku: Jaz v šoli - Jezus v šoli, Jezusova domovina, koledar dogodkov z naslovom Kdo-kaj-kdaj, intervju s svetnikom (tokrat Frančišek Asiški), lutkovna stran nove mlade Pastirčkove sodelavke Tončke Černigoj, čira-čara stran patra Mirana Plohl, Naredi sam za spretno roke (igrače iz kostanjev, rožni venec)...

Pastirček je vedno izviran predvsem po domačih prizorčkih, raznih zgodbicah in pesmicah naših priznanih sodelavcev (Ljubka Sorli, Mariza Perat, Neža Maurer, Zora Saksida, Berta Golob, Ivo Bolčina, Branko...).

Tudi tokrat je Pastirček poln fotografij, ki so v veliko veselje otrokom, ko na njih iščejo svoj obraz. Bogat je seznam avtorjev risbic za naslovno stran, zelo razgibana in pisana je Pastirčkova pošta.

Veliko je torej vzgojnega branja, materiala za preverjanje spretnosti, zabave in razvedrila za male in velike Pastirčkove prijatelje.

Štandrež

V nedeljo, 8. oktobra, je obiskal našo župnijo misijonar g. Ernest Saksida, ki zelo uspešno deluje že 50 let v daljnji Braziliji. Do sedaj pa je bil le bolj malo poznan našim vernikom. In vendar je naš rojak iz Dornberka, kjer se je rodil leta 1919. Kot deček pa je zapustil naše kraje in odšel k salezijancem v Turin. Ti so ga kot 15-letnega študenta poslali v Brazilijo in od tedaj je vedno življenjsko ločen in nepoznan od svojih v domovini.

Preteklo nedeljo nam je pri vseh treh župnijskih mašah govoril o svojem misijonskem delovanju. S preprosto, iskreno besedo nam je na kratko podal svojo življenjsko zgodbo, ki je ganila poslušalce. Zvedeli smo, da je takoj, ko je v Braziliji postal duhovnik, bil na lastno željo poslan na misijonarja v Mato Grosso, ki je najbolj revno in zapuščenno ozemlje v vsej državi. Tam je ustanovil veliko samostojno misijonsko postajo. Okrog njega se sedaj zbira nad 2000 otrok s svojimi družinami in on jih oskrbuje z vsem: s hrano, obleko in šolskim poukom. Vse to zmore le s pomočjo in podporo raznih poštovanih dobrotnikov v Italiji in Španiji. Zares veliko in občudovanja vredno je njegovo delovanje, ki za služi ne samo našo pohvalo, ampak zlasti naše sodelovanje in pomoč.

Prav to nas je pristržno prosil naš dober misijonar in mnogi naši verniki so obljubili, da mu bodo odslej radi pomagali.

Goriški abonma SGS - Trst

V mesecu oktobru se bo v Gorici začela gledališka sezona SGS iz Trsta, ki ima letos na programu predstave Friedrich Schiller: Spletke in Ljubezen; Marij Cuk:

Lepo je v naši domovini biti; Tennessee Williams: Tetovirana roža; Ivan Cankar: Jakob Ruda; Natalia Ginzburg: Intervju; Paul Claudel: Marijino oznanjenje (MGL Ljubljana); Dušan Jovanovič: Zid, jezero (Drama SNG Ljubljana).

Prejšnji teden so se sestali predstavniki obeh goriških krovnih kulturnih organizacij in se zavzeli za večjo udeležbo na predstavah, ki so letos na programu. Vabimo k čim večji udeležbi ter k abonmajskim vpisom.

Bilje

Kaj bodo rekli ljudje. Dramska skupina PD »Štandrež« je začela novo sezono z nastopom v Biljah, kjer je ponovila Nušičevo veseligo Kaj bodo rekli ljudje...? Štandrežka skupina je zadnja leta navezala plodne stike in sodelovanje z dramsko družino društva Zarja iz Bilj in tam imela že vrsto uspešnih nastopov.

Tudi nastop v nedeljo, 8. oktobra, je bil deležen lepega sprejema.

Začetek Primorskih dnevov na Koroškem

S skupnim nastopom gojencev Slovenskega centra za glasbeno vzgojo »Emil Komel« iz Gorice in Koroške glasbene šole so se v soboto, 7. oktobra, začeli na Bistrici v Rožu četrti Primorski dnevi na Koroškem. Pred nastopom mladih glasbenikov sta spregovorila predsednik Kršćanske kulturne zveze iz Celovca dr. Janjo Zerzer in dr. Damjan Paulin, ki je pozdravil v imenu Slovenske katoliške prosvete iz Gorice in Slovenske prosvete iz Trsta.

Nastop je bil kvaliteten in pokazal visoko stopnjo glasbene vzgoje, tako koroških kot goriških gojencev, ki so se ob tej priložnosti prvič srečali. Ob zaključku programa sta spregovorila še predstavnika obeh šol, podpredsednik Glasbene šole na Koroškem Urh Kassl in prof. Franka Zgavec, predsednik goriškega centra »Emil Komel«.

V nedeljo, 8. oktobra, so obiskale Koroško tri pevske skupine iz Števerjana. V Selah so nastopili mešani zbor »F. B. Sedej« pod vodstvom prof. Stanka Berčija, pevska skupina »Števerjanci« in dekliski zbor »Alenka« pod vodstvom Anke Černic.

Primorski dnevi se nadaljujejo do nedelje, 15. oktobra, ko bosta nastopili skupini iz Trsta z multimedialno predstavo Bodi svetloba in člani dramskega društva »Štandrež« z veseligo Kaj bodo rekli ljudje...?

Konja novomašniku

V vasi Vodivice na Hrvaškem so na dan nove maše Veselka Zuparića pripeljali v dar konja. Neka gospa je namreč obljubila, da mlademu Veselku podari konja, če bo kdaj pel novo mašo. Bil je tako živahen, da ni nihče mislil, da bo kdaj novomašnik. Ko je pa res postal, je žena izpolnila svojo obljubo.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA
SLOVESNA PROSLAVA 30-LETNICE USTANOVITVE

Radovan Gobec PLANINSKA ROŽA Opereta v treh dejanjih

Sodelujejo: solisti, igralci, zbor, balet in orkester
Režija: Aleksij Pregarc   Dirigent: Hilarij Lavrenčič
KATOLIŠKI DOM V GORICI
Nedelja, 29. oktobra, ob 17. uri

Novi apostolski nuncij v Avstriji

Sv. oče je za novega nuncija v Avstriji imenoval nadškofa Donata Squicciarini. Novi nuncij je svoje poverilnice izročil zveznemu predsedniku dr. Waldheimu v ponedeljek 18. septembra. Dunajskemu dnevniku Die Presse je nuncij med drugim dejal, da hoče obiskati vse škofije, se seznaniti z vsemi pobudami.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Otvoritevna predstava sezone 1989-90

Friedrich Schiller

SPLETKE IN LJUBEZEN

Premiera v petek, 13. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu. Abonma red A Ponovitev: v soboto, 14. oktobra, ob 20.30 - Abonma red B v nedeljo, 15. oktobra, ob 16.00 - Abonma red C v četrtek, 19. oktobra, ob 20.30 - Abonma red E

Vpisovanje abonmentov od 10. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, ul. Petronio 4, tel. 734265.

Že abonirane naprošamo, da dvignejo izkaznice čimprej.

Novost sezone: Po vsaki predstavi bo odprt bar KGB!

Ponovitev v Kulturnem domu v Gorici: v ponedeljek, 16. oktobra, ob 20.30 - Abonma red A

v torek, 17. oktobra, ob 20.30 - Abonma red B

Vpisovanje abonmentov od 17.30 do 19. ure, v soboto od 10. do 12. ure v Kulturnem domu, ul. Brass 20, tel. 33288

Sožalje

Kolegice in kolegi deželnega sedeža radiotelevizijske ustanove RAI izražajo globoko sožalje Saši Martelanu, družini in svojcem ob izgubi očeta ALEKSANDRA.

POLETJE '89

Diapozitivi

Rajko Petejan: Filipini; Tatjana in Mauro Guadagnino: Kanada; Rafko Butkovič in Marko Jarc: Čile in Peru; Herman Košič: Korzika.

Kulturni dom, 19. oktobra, ob 20.30
Prireditelj: SMReKK

OBVESTILA

Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo dne 10. oktobra imelo tiskovno konferenco v Kulturnem domu v Gorici ob 18. uri. Predstavili bodo gledališko sezono 1989/90.

Sekcija SSK - Števerjan vabi člane in somišljenike na občni zbor sekcije, ki bo v petek, 20. oktobra, ob 20. uri v Sedejevem domu v Števerjanu.

DAROVI

Za obnovitev cerkve na Opčinah: Milka Gomizelj 25.000; Rafaela Škabar-Gec v spomin na pok. starše 10.000; Zora Hrovatin v spomin na Jožefa Sosič 20.000; družine Sosič, Dolenc, Žerjal v spomin na teto Viktorijo 100.000; N. N. v spomin na Damijano Gergič-Poljšak 10.000; Majda in Drago Danev 100.000; Nada Kobal-Vitta v spomin na vse svoje drage pokojne 15.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: N. N. v spomin na Jožefa Sosič 10.000 lir.

Kati Burjes za tisk. sklad »Mladika« 50.000; za »Pastirčka« 50.000; za »Katoliški glas« 50.000 lir (skupaj 150.000 lir).

Za cerkveni pevski zbor na Opčinah: Nadja Dolenc-Zerjal v spomin na teto Viktorijo 30.000; Marica in Uči Dolenc v spomin na pok. Pepija Hollstein 30.000 lir.

Za misijonarja Ernesta Saksida: župnija Štandrež 2.000.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Marija Zvab-Sosič v spomin na Jožefa Sosič 10.000; Tončka Čuk-Sosič 20.000 lir.

Za slov. misijonarje: N. N. 100.000 lir.

Spored or 15. do 21. oktobra 1989

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Ne podite proč sanj!« Radijska igra. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.30 Filmi na ekranih. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Ko zgodovina zazveni. 14.10 Igor Likar: »Brisanje resničnosti«. Zvočna igra. 14.55 V studiu z vami: Sergej Verč (1. del). 17.30 V studiu z vami (2. del).

Ponedeljek: 8.10 Iz četrtkovih srečanj: In exilium. 9.30 Slovenska lahka glasba. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Slovenski kantavtorji. 12.00 Pandorina skrinjica. 12.40 Z lanske Cecilijanke: pevska skupina Števerjan. 13.20 V žarišču. 14.10 Otroški kotichek: »Možster, nikar!«. 14.30 Gospodarska problematika. 15.10 Ekologija. 16.00 Obalni komorni orkester. 17.10 F. S. Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 16. nad. 17.25 »Mladi val«.

Torek: 8.10 Stari časi družabnosti. 9.10 Ljudski motivi. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Italijanski kantavtorji. 12.00 Z gibanjem v zdravje. 12.40 Z lanske Cecilijanke: mešani zbor Jakob Petelin Galus iz Celovca. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Mi in glasba. Obalni komorni orkester. 17.10 F. S. Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 17. nad. 17.25 »Mladi val«.

Sreda: 8.10 Ko zgodovina zazveni. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Francoski šanson. 12.00 Spoznavajmo svojega otroka. 12.40 Z lanske Cecilijanke: moški zbor Fantje izpod Grmade. 14.10 Otroški kotichek: »Kaj je v ribičevi mreži?«. 14.30 Na goriškem valu. 16.00 Mi in glasba. 17.10 F. S. Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 18. nad. 17.25 »Mladi val«.

Četrtek: 8.10 Literarne podobe. Dnevnik in spomini Staneta Kavčiča. 9.00 Južno-ameriška folklor. 9. 25 beležka. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Protestne pesmi. 12.00 Po sledovih Inkov. 12.40 Z lanske Cecilijanke: mešani zbor F. B. Sedej iz Števerjana. 15.10 Četrtekova srečanja: Jugoslavija 1918-1941. 16.00 Mi in glasba. Corale Polifonica di Sommariva Bosco. 17.10 F. S. Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 19. nad. 17.25 »Mladi val«.

Petek: 9.00 Folklor jugoslovanskih narodov. 9.25 Beležka. 10.10 Koncertni in operni spored. 12.40 Z lanske Cecilijanke: moški zbor Mirko Filej iz Gorice. 14.10 Otroški kotichek: »Črno na belem«. 14.30 Od Milj do Devina. 15.10 Kulturni dogodki. 16.00 Mi in glasba. Irena Pahor (viola da gamba) v našem studiu. 17.10 F. S. Finžgar: »Pod svobodnim soncem«. 20. nad. 17.25 »Mladi val«.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.30 Valčki in polke. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Črnske duhovne pesmi. 12.00 Življenje onkraj življenja. 12.40 Z lanske Cecilijanke: dekliski zbor Alenka iz Števerjana. 14.10 »Tam za goro...« - Oddaja iz Benečije, Režije in Kanalske doline. 16.00 Sobotno popoldne - zabavno kulturna oddaja (1. del). 17.10 Sobotno popoldne (2. del). 18.00 »Magellanov oblak«. Nadalj. 8. in zadnji del. 18.40 Orkestralna glasba.

KATOLIŠKI GLAS

tednik - uredništvo in uprava: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorica - Tel. 0481/533177 - telefax 533177 - poštni nek. račun: 11234499 poduredništvo: Vicolo delle Rose, 7 - 34135 Trst - Tel. 040/414646

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik Poštn. plačana v gotovini - skupina 11/70% Dovoljenje pokr. poštno uprave iz Gorice Izdaja: KTD Katoliško tiskovno društvo (Società Tipografica Cattolica srl - Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00054100318)

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici Cena posamezne številke: 1000 lir

Letna naročnina: Italija 40.000 lir inozemstvo 55.000 lir zračna pošta 85.000 lir

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 19% IVA

V sredo, 11. oktobra, smo se na ljubljanskih Zalah poslovili od našega ljubljenega

Aleksandra Martelanca

Zalostno vest sporoča prijateljem doma in po svetu

Trst, 12. oktobra 1989

Sin Saša v imenu svojcev in sorodnikov